

Lauksaimnieku organizāciju jautājumi/atbildes 2018.gada 10.oktobra sanāksmei

Par investīciju pasākumiem

- *Par “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās”:* Rupjā lopbarība ir lauksaimniecības produkts (Līguma par Eiropas Savienības darbību I pielikumā minētie lauksaimniecības produkti - 12. nodaļa). Atbalsta pretendents vēlas celt angāru par projekta līdzekļiem, lai uzglabātu sagatavoto rupjo lopbarību - sienu un skābsienu. Ražošanas modelis - no sētajiem un dabīgajiem zālājiem tiek iegūta lopbarība vairākos plānumos, sagatavotā lopbarība tiek pārdota zemniekiem, kuriem ir lopi, ir sadarbības līgums ar Rīgas Zooloģisko dārzu par sienu piegādi. Vai zemnieks, kas vēlas nākt uz projektu kā lopbarības sagatavotājs var tikt atbalstīts.

Atbilde: Lauksaimniecības produkcijas glabātuves celtniecība ir atbalstāma, bet ir jāizvērtē tās lietderība, salīdzinot ar konkrētās saimniecības resursiem.

- *Par “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās”:* Vai pie ilggadīgo stādījumu ierīkošanas tiks atbalstīta arī sausseržu stādu iegāde?

Atbilde: Jā, tiks atbalstīta ilggadīgo stādījumu ierīkošana, iegādājoties sausseržu stādus.

- *Par “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās”:* Vai pie ilggadīgo stādījumu ierīkošanas tiks atbalstīta ātraudzīgo kārklu stādu iegāde?

Atbilde: Nē ātraudzīgo kārklu stādu iegāde netiks atbalstīta, jo tas nav lauksaimniecības produkts.

- *Par “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās”:* Personai piederēja divi uzņēmumi: pirmajā uzņēmumā pieder 100% kapitāldaļu, otrā uzņēmumā - 51%. Pagājušā gadā (2017.gadā) otrā uzņēmuma kapitāldaļas pārdotas sievai piederošam uzņēmumam. Abi uzņēmumi darbojas lauksaimniecības nozarē. Pirmais uzņēmums nodarbojas ar briežu audzēšanu, bet otrs - ar upeņu audzēšanu. Darbības vietas ir atšķirīgos reģionos. Pirmais uzņēmums jau ir realizējis “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” 150 000 EUR apmērā. Projekta ietvaros otrais uzņēmums vēlas iegādāties upeņu kombainu un traktoru. Vai šajā gadījumā būtu piemērojama saistītu uzņēmumu definīcija? Un vai maksimālais attiecināmo izmaksu apjoms projektam tiks rēķināts ņemot vērā abu uzņēmumu neto apgrozījumu kopā?

Atbilde: Jāizvērtē konkrētā situācija, bet laulāto sadalītie uzņēmumi uzskatāmi par ģimenes uzņēmumiem, kas klasificējas kā viens vienots uzņēmums.

- *Pieprasot bankas apstiprinātus maksājuma uzdevumus, ierosinājums, ka LAD varētu pieņemt arī bankas elektroniski apstiprinātu maksājuma uzdevumu, pretējā gadījumā, par katru fiziski sagatavotu maksājuma uzdevumu banka pieprasa 5 eiro, kas pie apjomīga projekta un neskaitāmiem maksājuma uzdevumiem veido lieku un nevajadzīgu finansiālo slogu!*

Atbilde: Ja izziņa tiek prasīta par samaksātiem kredītprocentiem, LAD neprasa, lai maksājuma uzdevums būtu parakstīts fiziski, šādā gadījumā LAD pieņem arī bankas elektroniski parakstītu izziņu.

- *Par būvniecības projektiem: Pie apstiprināta projekta, tāmēs jābūt norādītam, atšifrētam arī iepirkuma priekšmetu markai/zīmolam, kas gadījumos, kad projekts jau tiek īstenots sagādā problēmas, jo ja konkrētajā būvniecības brīdī nav konkrētās markas priekšmets, bet ir cits pēc visiem parametriem un standartiem identisks priekšmets, bet ar citu marku/zīmolu, tad šādā gadījumā tāme atkal jāsaskaņo ar LAD, kas būvniecībā būtiski ietekmē izpildes laiku, jo darbi apstājas līdz tāmes apstiprināšanai. Tāpēc lūgums un ierosinājums, ka tāmē var norādīt visus līdzšinējos izmērāmos lielumus, parametrus, bet ne produkta/priekšmeta marku!*

Atbilde: Aizstāt kādu konkrētas markas iekārtu ar līdzvērtīgu marku ir atbalstāma aktivitāte un no LAD puses akceptējama. Bet nenorādot priekšmeta marku, piemēram, apkures katlam, nav iespējams izvērtēt atbilstību tirgus cenai.

- *Jautājums no piena ražošanas saimniecības. Plāno rekonstruēt kūti. Plānots būvēt ēku ar piespiedu ventilāciju. Jautājums - uz kādu atbalsta intensitāti viņi var startēt. Viņi rēķina, ka uz 70%, jo ir saimniecībā zālēdāji un pie reizes piespiedu ventilācija.*

<i>Papildu atbalsta intensitāte, ja projekts tiek īstenots lopkopības nozarē, kurā audzē zālēdājus</i>	–	10 %	10 %	10 %	–
<i>Papildu atbalsta intensitāte Ministru kabineta 2014. gada 30. septembra noteikumu Nr. 600 "Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu konkursu veidā pasākumam "Ieguldījumi materiālajos aktīvos"" (turpmāk – noteikumi Nr. 600) 11.2.2.1. apakšpunktā minētajām investīcijām un amonjaka emisiju samazināšanai lauksaimniecības dzīvnieku novietnēs (piespiedu ventilācijas sistēmas izveidošanai vai pārbūvei)</i>	20 %	20 %	20 %	20 %	-

projektā plāno sasniegt noteikumu Nr. 600 11.2.2.1. apakšpunktā minēto mērķi, kā arī ja projektu īsteno amonjaka emisiju samazināšanai lauksaimniecības dzīvnieku novietnēs (piespiedu ventilācijas sistēmas izveidošanai vai pārbūvei), atbalsta intensitāte nepārsniedz 70 %.

Atbilde: Piespiedu ventilācijas sistēmas iekārtas attiecas uz šādām Direktīvas 2010/75/ES I pielikuma 6.6. apakšiedaļā minētajām darbībām, proti, "Intensīvā putnu un cūku nobarošana audzētavās":

- a) fermām intensīvai mājputnu audzēšanai, kurās vietu skaits ir vairāk nekā 40 000 mājputniem;

- b) fermām intensīvai cūku audzēšanai, kurās vietu skaits ir vairāk nekā 2000 gaļas cūkām, kuru svars pārsniedz 30 kilogramus; vai
- c) fermām intensīvai cūku audzēšanai, kurās vietu skaits ir vairāk nekā 750 sivēnmātēm.”

Papildus atbalsta intensitāte tiks piešķirta tikai piespiedu ventilācijas sistēmas ierīkošanas izmaksām, kur tehniskie risinājumi būs, piemēram, biofiltri, bioskruberi, sausie filtri, divpakāpju vai trīspakāpju gaisa attīrīšanas sistēma, ūdens skruberi, ūdens nosēdinātāji, slapjais skābes skruberis. Skaidrojums LAD mājas lapā: <http://www.lad.gov.lv/lv/atbalsta-veidi/projekti-un-investicijas/atbalsta-pasakumi/4-1-atbalsts-ieguldijumiem-lauku-saimniecibas-183>

Kūts rekonstrukcijas izmaksām varēs piemērot 50% atbalsta intensitāti: 40% + 10% (zālēdāja likme).

- *Cik z/s traktoru saimniecība var iegādāties ar atbalstu, ja ir 80 ha LIZ deklarēti maksājumiem 2018.gadā, šogad iegādāti vel 8 ha LIZ. Saimniecībā nav neviens traktors jaunāks par 10 gadiem un ar atbalstu arī nav pirkti.*

Atbilde: Saskaņā ar MK 600 51.punktu $80\text{ha} \times 1,2(\text{koefic.}) + 70\text{zs} = 166\text{ zs}$. Jauda tiek aprēķināta, pamatojoties uz pretendenta Vienotajam platību maksājumam deklarētajām platībām.

- *Iepriekšējā IMA projekta kārtā saimniecībai tika samazināti punkti par veiktajām VSAOI par to darbinieci, kurā atradās bērna kopšanas atvaļinājumā, jo viņa pēc VID datiem ir darbinieku sarakstā, šobrīd bērnu kopšanas atvaļinājumā ir jau divi darbinieki. Tāpēc jautājums vai turpmāk, uzzinot par kādas darbinieces grūtniecību, vai darbinieka-vīrieša plānotu bērna kopšanas atvaļinājumu, šis cilvēks ir jāatbrīvo no darba, lai saglabātu konkurētspēju šajā projektā iesniegumu vērtēšanas posmā?*

Atbilde: Saskaņā ar MK 600 2.pielikumu datus par vidējo darbinieku skaitu uzņēmumā iegūst no Valsts ieņēmumu dienesta datubāzes.

- *Par LAD pasākumu “Atbalsts lauku saimniecību modernizācijai”. Kāda situācija ir ar pasākumam paredzēto līdzekļu izlietojumu (iepriekšējo pieteikšanās kārtu rezultāti), cik līdzekļu vēl atlicis šajā programmā? Kad un, par kādu summu paredzēts, izsludināt nākamo kārtu?*

Atbilde:

Pasākums	Periodā pieejamais publiskais finansējums, milj. EUR	Rezervētais publiskais finansējums, milj. EUR	Atlikums publiskajam finansējumam, milj. EUR	Atlikums publiskajam finansējumam % no pieejamā
4.1. Atbalsts lauku saimniecību modernizācijai	328.74	224.63	104.11	32%*

*Šobrīd ir izsludināta 5.kārta par 82.55 milj. EUR, un ja to noņem nost no atlikuma, tad uz šo brīdi paliek pāri 21.56 milj. EUR (7% no pieejamā finansējuma).

- *Atbalsts gados jauniejiem lauksaimniekiem: atbilst tikai tad, ja: ja esi vecumā līdz 40g.v.; ir atbilstošā izglītība; ir saimniecība ne ilgāk kā 5 gadus. Ierosinām, ka saimniecība ir ne ilgāk kā 10 gadus, jo pieci gadi ir ļoti īss termiņš un principā var startēt tikai uz vienu projektu ar papildu intensitāti, vai arī varētu ieviest, ka pretendents ir jāatbilst diviem no šiem trijiem kritērijiem. Jo sanāk tā, ka tiešām šajā posmā – 5 gadi, var startēt vienā projektā ar 70% atbalsta intensitāti, bet šobrīd, piemēram, konkrētajai saimniecībai, atbalsta intensitāte sanāk tikai 40-50%. Tas liek atkal “šmaukties”, dalīt saimniecību, lai tikai varētu dabūt šo papildu intensitāti, kas ir liekas un nevajadzīgas darbības, jo vēlamies strādāt godīgi.*

Atbilde: Laika posms jauniejiem lauksaimniekiem noteikts Regulas 1305/2013 II pielikumā: “Minētās likmes var palielināt par papildus 20 procentu punktiem gados jauniem lauksaimniekiem, kā definēts šajā regulā, vai kas saimniecību jau ir izveidojuši piecos gados pirms pieteikšanās atbalstam”

Par platību maksājumiem

- *Kā rīkoties gadījumos, kad LAD darbinieki, piemēram, nereaģē un rakstiskām sūdzībām e-pastā un atsakās veikt lauku fiziskās kontroles?*

Atbilde: Lauku atbalsta dienests reaģē uz visām sūdzībām par nepļautām vai nekoptām platībām. Par visiem šādiem gadījumiem lūdzu informēt, izmantojot oficiālo LAD e-pastu lad@lad.gov.lv.

- *Vai LAD būtu gatavs no savas puses atbalstīt priekšlikumu par zālāju lauku kontrolētu dedzināšanu pavasara periodā, kamēr vēl ir sasalusi zeme?*

Atbilde: Ja šāda pieeja tiek iestrādāta Ministru kabineta noteikumos, tad LAD var nodrošināt šādas atkāpes piemērošanu platību administrēšanas procesā.

- *Vai LAD atbalstītu labas saimniekošanas prakses nosacījumu, kas būtu jāievēro, attiecināt uz iespēju sodīt kaimiņu, ja tam pieguļošie lauki ir pilni ar vējaudzu un tāda veidā piesārņo arī citu kaimiņu laukus?*

Atbilde: Jau šobrīd pašvaldībām ir iespēja piemērot administratīvos sodus par platību aizaudzēšanu ar nezālēm un kaimiņu teritoriju piesārņošanu. Attiecībā uz Lauku atbalsta dienesta kompetenci, ja platība pieteikta uz atbalstu, bet šajā platībā kultūraugs nedominē, tad var piemērot pārdeklarācijas sankcijas.

- *Cik saimniecībās ir apsekti aitu ganāmpulki? Cik no tām konstatētas neatbilstības? Par ko ir neatbilstības? Cik sodītas un kādā apmērā? Cik tiešmaksājumi samazināti nesakārtotu reģistru dēļ?*

Dzīvnieku reģistru un arī kontroles par atbilstību saistītajam atbalstam veic Lauksaimniecības datu centrs. Lauku atbalsta dienests atbalsta un sankciju aprēķinos izmanto informāciju, ko iesniedz Lauksaimniecības datu centrs.

Brīvprātīgs saistītais atbalsts par aitām (SAI) 2017.gadā:

Vispārīgā informācija	
SAI pretendentu skaits	768 klienti
SAI atbalsts izmaksāts	758 klientiem
SAI atbalsttiesīgie dzīvnieki	23 658 dzīvnieki
SAI likme 2017.gadā	23,43 EUR
SAI izmaksātā summa	542 tkst EUR
Kontroles veiktas	48 saimniecības (4 neatbilstības)
Pārdeklarācijas aprēķinātas	23 klientiem
Neizmaksātā summa pārdeklarāciju rezultātā	4803,98 EUR
MIN pārdeklarācijas summa vienam klientam	23,44 EUR
MAX pārdeklarācijas summa vienam klientam	937,20 EUR
Dzīvnieku skaits par kuriem piemērotas pārdeklarācijas (vienam dzīvniekam var būt vairāki pārkāpumi):	118 dzīvnieki
t.sk. dzīvnieks pēc dzimšanas apzīmēts novēloti	13 dzīvnieki
t.sk par dzīvnieka apzīmēšanu paziņots novēloti	8 dzīvnieki
t.sk par dzīvnieka ievēšanu paziņots novēloti	92 dzīvnieki
t.sk par dzīvnieka izvešanu paziņots novēloti	1 dzīvnieks
t.sk. neatbilstoši dzīvnieki pēc SAI fiziskās kontroles	6 dzīvnieki

- *Par atbalsta maksājumiem 2018.gadā. Lūgums precizēt provizoriskās likmes, kā arī avansa maksājumu apmēru, izmaksu termiņus.*

Atbilde: Aktuālā informācija skatāma: <http://www.lad.gov.lv/lv/atbalsta-veidi/platibu-maksajumi/atbalsta-likmes/> Šeit ievietotā tabula regulāri tiek aktualizēta.

- *Vai turpmāk tiešā sēja rudens rugainē bez augsnes apstrādes un pesticīdu pielietošanas varētu arī tikt traktēta kā rugaines lauks, jo pilda to pašu vides funkciju?*

Atbilde: Šobrīd šādas platības nevar tikt uzskatītas par atbilstīgām pasākumam “Rugāju lauks ziemas periodā”. Savukārt, ņemot vērā šo pasākumu pozitīvo ietekmi uz vidi un klimatu, ierosinām ar lauksaimnieku organizāciju starpniecību vērsties Zemkopības ministrijā, lai šādi pasākumi tiktu iekļauti nākamā plānošanas perioda atbalstā.

- *Vai rugainēs būs pieļaujama augsnes dziļirdināšana neveicot augsnes pamatapstrādi?*

Atbilde: Šajā periodā šāda iespēja nepastāv, lai saņemtu atbalstu pasākumā “Rugāju lauks ziemas periodā”.

- *Vai rugainēs ir pieļaujama meliorācijas sistēmu remontēšana veicot atsevišķās vietās rakšanu, vai arī šīs platības tiks atskaitītas no rugaines platībām?*

Atbilde: Dienests šādas platības neuzskata par rugaines platībām un nemērīs atbalstam, jo augsne šajā vietās ir bez veģetācijas un pastiprināti izskalojas, kas ir pretrunā ar pasākuma nosacījumiem.

- *Vai būs iespēja uzņemt jaunas saistības par rugainēm (ja jā, tad kad un kā)?*

Atbilde: Pašlaik nav noteikti ierobežojumi uzņemties jaunas "Rugāju lauks ziemas periodā" saistības 2019. gadā.

Par valsts atbalstu

- *Šogad tika pārtraukts LAD atbalsts par zīdītājgovīm, jo 2016.gads bija pārejas gads. Vai ir iespējams ierosināt šo atbalstu ieviest no jauna? Jautājuma ierosinātāji būtu gatavi sagatavot priekšlikumus.*

Atbilde: Pieņemt pieteikumus pasākumā "Pārejas posma valsts atbalsts par zīdītājgovīm" tika pārtraukts 2017.gadā, jo netika piešķirts finansējums 2017.gadam. Pēdējie maksājumi tika veikti 2017.gada sākumā par 2016.gada pieteikumiem.

Arī 2018.gadā šāds atbalsta veids nav pieejams.

Zemkopības ministrija ir lauksaimniecības nozares politikas veidotāja un lemj par konkrēta atbalsta veida ieviešanu vai pārtraukšanu.

- *Rodas neizpratne par termiņiem un to pielietojanu, jo nespēju LAD mājas lapā atrast terminu skaidrojumu: Minēti valsts atbalsti ģenētiskā fonda govīm, slaucamajām govīm un liellopiem. Latvijas brūnās govīs pēc būtības atbilst visiem trim termiņiem – vai tās saņems summētu atbalstu par visiem trim atbalsta veidiem vai par pirmajiem diviem, vai tikai pirmo atbalsta veidu? Ja ģenētiskā fonda lopi saņems tikai vienu atbalstu, kāds skaidrojums ir tam, ka vairāk saimnieciski ierobežotie un valstiski varbūt pat svarīgākie (un maza skaita) lopi tiek atbalstīti ar mazāku summu nekā intensīvi ražojošie lopi?*

Atbilde: Izpildot konkrētā normatīvā akta prasības, īpašnieks ir tiesīgs par dzīvnieku saņemt atbalstu.

Atbalsts lauksaimniecības dzīvnieku ģenētisko resursu saglabāšanai par konkrētās šķirnes lauksaimniecības dzīvnieku –Latvijas brūno govī ir 155 EUR (dzīvniekam jābūt organizācijas izsniegtam atzinumam).

Ja Latvijas brūnā piena govīs atbilst ciltsdarba nosacījumiem (jāveic pārraudzība, iekļauts organizācijas sarakstā) var saņemt atbalstu – 73 EUR par dzīvnieku.

Atbalstu gaļas liellopiem Latvijas brūnās šķirnes piena govīs saņemt nevar, jo atbalstu saņem tikai gaļas šķirnes zīdītājgovīs.